

תוכן עניינים

2 ..... תזכיר חוק

2 ..... א. שם החוק המוצע

2 ..... ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

2 ..... ג. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

2 ..... ד. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק לביטול אזרחות או תושבות בגין מעשה שנעשה בעת מצב מיוחד בעורף (תיקוני חקיקה), התשפ"ד – 2023

3 .....

3 ..... 1. תיקון חוק האזרחות

3 ..... 2. תיקון חוק הכניסה

3 ..... דברי הסבר

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

הצעת חוק לביטול אזרחות או תושבות בגין מעשה שנעשה בעת מצב מיוחד בעורף (תיקוני חקיקה), התשפ"ד – 2023.

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה שבמסגרתה חדרו מאות מחבלים ליישובים בדרום הארץ מהיבשה, מהאוויר ומהים וכן התבצע ירי מסיבי של אלפי רקטות לעבר שטח מדינת ישראל. נוכח האירועים האמורים, הכריז שר הביטחון על מצב מיוחד בעורף וכן הוחלט על גיוס מילואים נרחב לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008. כמו כן, הוכרז בצה"ל על מבצע "חרבות ברזל".

נוכח האירועים האמורים, עלה כי מן הנדרש למדינת ישראל יהיה להתייחס באופן מחמיר ביותר למעשה של הזדהות עם ארגון טרור והסתה לטרור לפי סעיף 24 לחוק המאבק בטרור, וכן למעשה של הפרת אמונים, שנעשו בתקופה של אכרזה על מצב מיוחד בעורף, ולפעול לביטול מעמדו של מי שעשה מעשה כאמור והורשע בו.

ג. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

אין

ד. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם משרד הפנים – רשות האוכלוסין וההגירה:

תזכיר חוק לביטול אזרחות או תושבות בגין מעשה שנעשה בעת מצב מיוחד בעורף (תיקוני חקיקה),
התשפ"ד – 2023

תיקון חוק
האזרחות
1. בחוק האזרחות, התשי"ב-1952¹, בסעיף 11 אחרי סעיף קטן (ב1) יבוא -

"(ב2) (1) שר הפנים רשאי, לאחר שקיבל את הסכמתו של שר המשפטים, לבטל את אזרחותו הישראלית של אדם שהורשע בעבירה לפי סעיף 24 לחוק המאבק בטרור או שהורשע בעבירה לפי סעיפים קטנים (ב2)(א)-(ב), אשר בוצעה בעת מצב מיוחד בעורף, כהגדרתו בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951².

(2) הוראות סעיף קטן (ב2) יחולו לעניין ביטול אזרחות של מי שבשל הביטול ייוותר חסר כל אזרחות."

תיקון חוק הכניסה
2. בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב – 1952³, בסעיף 11א אחרי סעיף קטן (ד2) יבוא -

"(3) מעשה לפי סעיף 24 לחוק המאבק בטרור, שנעשה בעת מצב מיוחד בעורף, כהגדרתו בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951⁴, והורשע אדם בגין אותו מעשה."

דברי הסבר

כללי

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה שבמסגרתה חדרו מאות מחבלים ליישובים בדרום הארץ מהיבשה, מהאוויר ומהים וכן התבצע ירי מסיבי של אלפי רקטות לעבר שטח מדינת ישראל. נוכח האירועים האמורים, הכריז שר הביטחון על מצב מיוחד בעורף וכן הוחלט על גיוס מילואים נרחב לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008. כמו כן, הוכרז בצה"ל על מבצע "חרבות ברזל".

¹ ס"ח התשי"ב, עמ' 164

² ס"ח התשי"א, עמ' 78

³ ס"ח התשי"ב, עמ' 354

⁴ ס"ח התשי"א, עמ' 78.

נוכח האירועים האמורים, עלה כי חובה על מדינת ישראל להתייחס באופן מחמיר ביותר למעשה של הזדהות עם ארגון טרור והסתה לטרור לפי סעיף 24 לחוק המאבק בטרור וכן למעשה של הפרת אמונים שנעשו בתקופה של אכרזה על מצב מיוחד בעורף, ולפעול לביטול מעמדו של מי שעשה מעשה כאמור והורשע בו.

ביום 21 ביולי 2022 ניתן פסק הדין בעע"מ 8277/17, 7932/18 אשר בו נקבע בין היתר כי מעשה שיש בו משום הפרת חובת אמונים מצד האזרח מלמד על ניתוק הקשר ההדוק בין האזרח למדינה ולקרע שנוצר בינו ובין מדינתו. בהמשך לכך, קובע בית המשפט כי "נסיבות אלה מצריכות מסר ברור ומהדהד שיבטא את עוצמתו של הניתוק והקרע. מכאן צומחת התכלית ההצהרתית המשמיעה "שפלוני אינו ראוי להימנות עמנו. אין אנו רואים בו חלק מאתנו, ואין אנו חייבים לו שום הגנה או חלק בתועלת שמצמיחה החברות במדינתנו"...". בהמשך לכך קבע בית המשפט כי בבסיס הסדר ביטול המעמד עומדת תכלית הצהרתית, כתכלית מרכזית, אך אין מניעה שליישומה יתלווה אפקט הרתעתי, שישפיע גם על אחרים בבואם לשקול האם לבצע מעשים שיש בהם משום הפרת אמונים וכן תכלית מניעתית.

מעשים שיש בהם משום הפרת אמונים הוגדרו בסעיפי החוק כמעשה טרור כהגדרתו בחוק המאבק בטרור, סיוע או שידול למעשה כאמור, או נטילת חלק פעיל בארגון טרור או בארגון טרור מוכרז, מעשה המהווה בגידה או ריגול חמור לפי סעיפי החוק הרלוונטיים בחוק העונשין, וכן בכל הנוגע לביטול אזרחות גם רכישת אזרחות או זכות לישיבת קבע במדינה או בשטח המנויים בתוספת לחוק זה.

לצד זאת, מוצע להרחיב את הסמכות לביטול מעמד אף למעשים של גילוי הזדהות עם ארגון טרור והסתה לטרור כמפורט בסעיף 24 לחוק המאבק בטרור שנעשו בעת אכרזה על מצב מיוחד בעורף, וכן לקבוע בחוק האזרחות מנגנון הדומה למנגנון הקיים בחוק הכניסה לכלל העבירות המופיעות בסעיף זה. זאת, תוך מתן המשקל לתכלית ההצהרתית העומדת בבסיס הסדר זה החלה ביתר שאת בעת מצב מיוחד בעורף, וכן בשל התכלית ההרתעתית כלפי אחרים שיבואו לשקול ביצוע מעשה כאמור, אשר עשוי להביא אחרים לידי ביצוע מעשי טרור.

סעיף 24 לחוק המאבק בטרור קובע עבירה של גילוי הזדהות עם ארגון טרור והסתה לטרור בדרגות חומרה וענישה שונות. עבירה זו כוללת את מי שעושה מעשה של הזדהות עם ארגון טרור, לרבות בדרך של פרסום דברי שבח, תמיכה או אהדה, הנפת דגל, הצגה או פרסום של סמל, או הצגה, השמעה או פרסום של סיסמה או המנון, במטרה להזדהות או בנסיבות בהן יש אפשרות ממשית שהדבר יביא לביצוע מעשה טרור או עבירות נוספות; מפרסם קריאה ישירה לביצוע מעשה טרור; מפרסם דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה טרור, תמיכה או הזדהות שלפי תוכנו או הנסיבות בהן פורסם יש אפשרות ממשית שיביא למעשה טרור; מחזיק, לשם הפצה פרסום או נותן שירות לשם הכנה, ייצור פרסום או הפצה של תכנים האמורים בסעיף זה. כמפורט לעיל, מוצע כי הסמכות לביטול מעמד תורחב אף לביצוע מעשים שהינם עבירות לפי הסעיף האמור בעת מצב מיוחד בעורף.

סעיף 1

מוצע לקבוע כי שר הפנים, רשאי לבטל אזרחות ישראלית של מי שהורשע בעבירה של הזדהות עם ארגון טרור והסתה לטרור לפי סעיף 24 לחוק המאבק בטרור וכן של מי שהורשע בעבירה המהווה מעשה הפרת אמונים כהגדרתו בחוק האזרחות, כאשר מדובר במעשה שנעשה בעת מצב מיוחד בעורף, לאור הצורך

בהרחבת הסמכות לביטול אזרחות למעשים שבוצעו בעת מצב מיוחד בעורף, והגברת מימוש התכליות ההצהרתית וההרתעתית לביטול מעמד. בהמשך לכך ולאור החומרה שיש ליתן למעשים כאמור שבוצעו בתקופת מצב מיוחד בעורף, מוצע לקבוע בנוגע למעשים המפורטים בסעיף שבוצעו בעת מצב מיוחד בעורף כי לא יחול עליהם המנגנון הקבוע בסעיף 11(ב) לחוק האזרחות, אלא המנגנון הדומה למנגנון הקיים בחוק הכניסה לישראל לפיו שר הפנים יהיה רשאי לבטל את האזרחות, והביקורת השיפוטית תבוצע לאחר מתן ההחלטה.

לצורך הפעלת סמכותו נדרש שר הפנים לקבל את המלצתה של ועדה מייעצת שמונתה לשם כך, לפי ההסדר הקיים בחוק, וכן את הסכמת שר המשפטים בדומה להסדר המופיע בסעיף 11(ב1). בנוסף, ככל שלאחר ביטול האזרחות ייוותר אותו אדם חסר כל אזרחות יחול האמור בסעיף 11(ב2) בדבר מתן רישיון ישיבה בישראל, וכן החזקה הנוגעת למי שיושב דרך קבע מחוץ לישראל.

סעיף 2

מוצע להוסיף להגדרת "הפרת אמונים למדינת ישראל", שעליה חלות הוראות סעיף 11 לחוק הכניסה לישראל בנוגע לביטול רישיון לישיבת קבע בשל הפרת אמונים, גם "מעשה של הזדהות עם ארגון טרור והסתה לטרור, שנעשה בעת מצב מיוחד בעורף, והורשע אדם בגינו". זאת לאור הצורך בהרחבת הסמכות לביטול רישיון לישיבת קבע של אדם בעת מצב מיוחד בעורף, לשם ולצורך הגברת מימוש התכליות ההצהרתית וההרתעתית העומדות ביסוד הסמכות לביטול מעמד כאמור.